

E. 25. num. 28. ~~28~~

DISQUISITIO JURIDICA

1741, 5

5

DE
MUTUO
CONJUGUM CONCURSU
AD SOLVENDUM ÆS ALIENUM
AB ALTERUTRO ANTE NUPTIAS
CONFLATUM.

Ad illustr. Art. VII. Tit. V. L. I. Statut. Lubecens.

QVAM
ADJUVANTE DEO
CONSENTIENTE MAGNIF. JCTORUM ORDINE
DIE AUGUST. A. MDCCXXI.
PUBLICE VENTILANDAM PROPONUNT

66c. 5

PRÆSES
D. JOH. BRANDAN. ENGELBRECHT,
REGII DICASTER. POMER. ADVOCAT.

ET
RESPONDENS
GEORG. CHRISTOPH. MAYER,
GRYPHISW. POMER.

GRYPHISWALDIÆ
TYPIS HIERONYMI JOHANNIS STRUCKII
REGIÆ ACAD. TYPOGR.

7132

REGIÆ ACADEMIÆ GRYPHICÆ
MAGNIFICO DOMINO RECTORI

ITEMQVE

MAGNIFICO
DOMINO PRO-CANCELLARIO,

NEC NON

SINGULARUM VENERANDI CONCILII FACULTATUM
SPECTATISSIMIS GRAVISSIMISQVE

DOMINIS DECANIS, SENIORIBUS
ET ASSESSORIBUS,

*Summe Reverendis, Jurisconsultissimis, Prænobilissimis,
Experientissimis, Amplissimis, Excellentissimis,*

PATRONIS SUIS,

STUDIORUM ÆQVE AC FELICITATIS SUÆ
PROMOTORIBUS, STATORIBUS,

OMNI OBSEQVII, OBSERVANTIÆ AC HONORIS CULTU
NUNQVAM NON PROSEQVENDIS, SUSPICIENDIS.

PRÆSENS QVALECUNQVE OPUSCULUM

IN ALIQVALE ADDICTISSIMI ANIMI MONUMENTUM
FAVENTISSIMAMQVE SVI MEMORIAM

SACRUM ESSE CUPIT

TANTORUM NOMINUM

Cultor observantiff. devinctissimus

D. J. B. ENGELBRECHT.

V I R O
EXCELLENTISSIMO, CONSULTISSIMO,
ATQVE AMPLISSIMO
DOMINO
AVGVSTINO BALTHASARI,
J.V. DOCTORI AC PROFESSORI REGIO ORDIN.
LONGE CELEBERRIMO,
AMPLISSIMAE FACVLTATIS JVRIDICAE h. t. DECANO
SPECTATISSIMO,
REGIAEQVE SOCIETATIS TEVTONICAE
DIRECTORI GRAVISSIMO,
DOMINO AVVNCVLO SVO,
STVDIORVMQVE MODERATORI,
OMNI PIETATIS, AMORIS AC REVERENTIAE CVLTV
IMPENSISIME SVSPICIENDO PROSEQVENDO,
STVDIORVM SVORVM PRIMITIAS
DICARE,
INSIMVLQVE
GRATAE MENTIS AC DEBITAE OBSERVANTIAE MONVMENTVM
HVMIILLIME ERIGERE VOLVIT DEBVITQVE

G. C. MAYER,
LL. STVD.

Faint, mirrored text bleed-through from the reverse side of the page, including names like 'DOMINGO AVEN' and 'STUDIORUM SVORVM P...'. The text is mostly illegible due to fading and bleed-through.

VIR EXCELLENTISSIME,
CONSULTISSIME, AMPLISSIME,

AVVNCVLE MAXIMOPERE COLENDE,

Non longe profecto mihi petenda aut anxie demum
conquirenda est ratio, quæ, quo academicum
hocce specimen TVO dicarem nomini, me non tam
commovit, quam potius impulit. Ea siquidem mul-
tiplicis generis eximia tua largiter in me collata be-
neficia, fidelissimaque institutio, exposcunt, ut quo-
cunque tempore, quavis item occasione, meam in TE
pietatem declarare, gratumque animum publice testa-
tum reddere studeam. Omnium proinde esse ingra-
tissimus, nisi, VIR EXCELLENTISSIME, hac
occasione primum e sparsò institutionis Tuae semine
enatum studiorum meorum academicorum fructum
TIBI offerendo tradendoque, illas officii mei partes
qualitercunque explere contenderem. Accipias itaque,
quod

quod enixe rogo, serena & explicata fronte hasce paginas, tanquam leve quidem, sincerè tamen grati animi debitæque observantiæ documentum, idque cum votis, quæ subjungo, calidissimis, benevolo adspicias vultu. Largiatur TIBI optimus rerum humanarum moderator vires, & arduo muneri TVO, & insultibus malevolorum fortiter reprimendis æquales; Servet TE in seros usque annos saluum atque incolumem, in universæ rei litterariæ emolumentum, TVISque consiliis, publicam hujus musarum sedis utilitatem respicientibus benedicat, omnique & felicitatis & prosperitatis genere clementissime TE cumulet beæque, quo mihi paterno TVO in me affectu quam diutissime perfrui liceat felicissime. Ego vero non nisi deficiente spiritu, qui hosce meos regit artus, intermittam, quin filiali pietate, obsequio atque reverentia, TE prosequar atque devenerer. Scrib. Gryphisw. die 8. Augusti 1741.

DIS.

DISSERTAT.
DE

Concursu Conjugum reciproco ad solvendum æs alienum ab alterutro ante nuptias conflatum.

§. I.

Dari universalem quamdam atque omnimodam inter conjuges e Lubecensium Statutorum principiis communionem, vi cujus omnia omnino bona, sive statim collata, sive post contractas nuptias demum acquisita, imo & hæreditaria, adeo inter Conjuges sunt communia, eadem ut durante matrimonio tanquam unum aliquod & indivisum patrimonium æquali utriusque conjugis juri in solidum sint obnoxia, soluto autem matrimonii vinculo bona censeantur utrique pro diviso communia, nisi vel lege vel pacto unum alterumve ab hac exceptum sit societate; argumentis sat gravibus dudum evictum dederunt magni nominis Jcti (a) quorum rationibus, quibus sententiam suam iverunt stabilitam, quicquam, quod adjiciam

Est inter conjuges Lubecenses universalis bonorum communio.

A 2

(a) COTHMANN. Vol. I. & II. Resp. passim, MEVIUS ad Jus Lubec. P. I. T. 5. art. 7. & pass. COCCEJUS in Disc. de success. Lubecens. VOOGT & ZERAN in Dissert. de commun. bonor. int.

Conjug. III. BÖHMER. in D. de comm. æris al. int. conjug. Hamburg. & Consult. Dn. D. STEIN in der Abhandlung des Sächsischen Rechts, pag. 150. seqq. aliique.

IV DE CONCVRSV CONJVG. AD SOLV. ÆS ALIEN.

ciam, ne quidem spicilegii loco relictum mihi esse sentio. Ut inde nullus dubitem, quin veritatem tot firmis suffultam rationibus loco principii tuto hic supponere liceat.

§. II.

Cujus effectus circa solutionem æris alieni communio nis indolem investigare svadent.

Varias propterea hancce bonorum communionem effectus producere, & intuitu ipsorum conjugum, quos conjugalitatis hæcce junxit societas bonorum, & respectu etiam aliorum, qui nexu istius communionis sunt implicati, quosve alio tangit vinculo; dispositiones hinc inde in Lubecensi Nomothesia obvia comprobant, nec ignotum esse potest iis, qui has ceu conclusiones ex indole communionis sive societatis justis quidem ratiociniis derivare norunt. Quarum in numerum cum etiam præfens dissertationis thema referam, haud credo supervacaneum fore, si aliqualem in evolvenda genuina communionis indole operam mihi funam.

§. III.

Communio nis ratio est in societate.

Cujus variae sunt species,

Absque ullo interim ratiocinationis negotio facile patet, communionem semper præsupponere fontem quandam ex quo descendat, quem in aliqua constituunt societate, quæ personas adeo arcto conjungat vinculo, idem ut etiam utriusque bona sub se comprehendat reddatque invicem communia, ut inde non possit non peculiaris hominum status promanare, in quo pluribus aliquid ex æquo & indiviso competit, qui communionis bonorum nomine insigniri solet. Res omnis vero vel ad dispositionem legis specialem, vel ad consensum redit eorum, quibus hunc statum recipere suisque rebus inducere placet, quod cum contingat, consensu diversimode declarato, non potuit non diversa inde exsurgere societatum apud Romanos distinctio, qua vel ex contractu vel quasi contractu easdem derivarunt, prout vel consensu a personis contrahentibus declarato sunt initæ, vel ex præsumpto a legibus consensu quædam, in quam incidant, rerum statuitur communio atque societas. Imo in varias societas abit species, quatenus intuitu bonorum vel negotiorum absolute & universaliter

est

est contracta, vel ad certa saltem aut bona aut negotia in specie restricta. Ad primam utriusque generis classem spectat universalis illa omnium omnino bonorum societas, quæ rerum quarumcunque inter pacificentes omnimodam inducit communionem (a). Cujus indoles atque effectus e juris Romani principiis in eo potissimum sese exerunt, ut 1] statim a tempore initæ societatis omnia, etiam absque vera & speciali traditione, sociis plenissime reddantur communia; (b) indeque 2] in hanc societatem bona conferenda sint omnia, (c) 3] sicut & quæ a sociis erogantur, communes sint impensæ, utrinque imputandæ, (d) atque ob plenissimum jus communionis 4] neuter alteri ad rationes reddendas obstrictus sit; quibus & hoc addunt, 5] ut per renunciationem societas dissolvi queat. (e) Hujusmodi ergo universalis omnium bonorum societas plenissimam bonorum inducit communionem, iis, quæ recensui, juribus stipatam atque effectibus, quorum tamen in applicatione ad alias societatum species, imprimis vero eam, quæ conjugatas intercedit personas, quandoque sunt plures magis speciales, non tam ex ipsa communionis indole derivandi, quam potius peculiari legum sanctioni adscribendæ. Quemadmodum & eandem vim consuetudini atque judiciali observantiæ, sive usuali tribuendam existimo interpretationi, ut in nonnullis vel restringantur vel extendantur etiam effectus universalis istiusmodi societatis, pro variis rerum obvenientibus circumstantiis aliam atque aliam postulantibus æquitatis rationem. Quanquam tamen facile consentiam iis, qui arbitrium hic requirunt atque rationabile, nec eousque hanc extendi volunt licentiam, ut substantialis communionis bonorum indoles plane alteretur atque evertatur. (f)

Quarum prima est Universalis omnium bonorum societas. Cujus indoles ex jure Romano traditur.

A 3

§. IV.

(a) l. 3. §. 1. ff. pro Socio & c.
 (b) l. 1. in f. l. 2. §. 1. ff. pro Socio.
 (c) l. 3. §. 1. & l. 52. §. 16. ff. eod.

(d) l. 73. ff. eod.
 (e) l. 4. §. 1. ff. & l. 5. C. eod.
 (f) Consult. Dn. D. STEIN c. l. pag. 167.

§. IV.

An conjuga-
lis bonorum
communio
societati
universali
omnium bo-
norum re-
spondeat.

Inquirere nunc juvabit, an arctissimus ille nexus, qui communionem bonorum inter conjuges constituit, ita sit comparatus, ut indoli societatis bonorum universalis respondeat, iisdemque gaudeat effectibus. Existentiam istiusmodi communionis qualem §pho I. descripsi, ex ratione ibidem adducta evincere superfedeo, quoad applicationem saltem quasi per indicem ostendam, in quibus cum Rom: na societate conjugalibus bonorum societas conveniat. Nec tamen anxie de genuino universalis istius societatis criterio generali, quo ab aliis & generalis & particularis itemque ejus, quæ inter quasi-contractus refertur, societatum speciebus differt, sollicitus ero, cum vel ex primis Juris Civilis principiis constet, priorem esse contractum quandam consensualem, adeoque rem omnem ad consensum paciscentium redire, atque sic ex conventionem ad res invicem communicandas determinata omne hic negotium pendere, suamque formam originarie recipere. E contra vero societas bonorum conjugalibus non tam expressum contrahentium consensum ad communionem bonorum directum supponit, quam potius ipso jure s. ex dispositione legis inter eos inducitur, qui, dum connubiali corporum animorumque societati semet addicunt, eo ipso etiam in reciprocam bonorum communionem tanquam effectum matrimonio in specie attributum incidunt. (a) Hæc vero formam suam atque proprietatem in legibus atque per consuetudinem ita recepit determinata, ut in hinc conjugalibus non primario respiciatur ad id, quod mutua consensione inter contrahentes pactum, sed id potissimum spectetur, quid requirant leges, quidve earum rationi conveniat. Quanquam ergo utraque societatis species ratione principii atque modi constituendi ab invicem dici possit diversa (b), hoc ipsum tamen vix impedimento erit, quo minus quoad indolem utriusque specificam utraque convenire queat. Quod num ita sese habeat, ex indole atque effectibus cuilibet propriis suam recipit

(a) BÖHMNER 6, Diss. §. 16.

(b) Et quidem non sine effectu, vid. BÖHM, 6, Diss. §. 16.

mensuram. Fiat itaque eorum, quæ ex juris Romani doctrina spha præced. tetigi, ad Lubecensem bonorum communionem applicatio, & constabit, 1] etiam in hac statim a tempore initæ societatis bona conjugum omnia etiam absque prævia speciali traditione inter conjuges socios communicari, ita ut per ipsum connubium statim ipso jure universalem quandam omnium bonorum suorum, utut realiter non illatorum, ingrediantur societatem atque communionem (c) adeoque 2] regulariter in censum atque computum hujus communionis bona utriusque conjugis veniant omnia, licet revera & actualiter in ipsum communionis exercitium invicem non fuerint collata atque congesta. (d) Constabit 3] commune onus incumbere bonis conjugum communioni obnoxiiis, ita, ut non solum sumitibus in conjugali societate erogandis ferendisque matrimonii oneribus inferviant, sed & ex utriusque bonis, in unum quasi corpus conflatis, res alienum ab alterutro contractum solvi omnino debeat, qua de re infra pluribus erit agendum. Imo vero adeo arctissimum est connubiale vinculum, ut 4] conjugem conjugi durante matrimonio ad rationum redditionem adstringere velle, plenissimi condominii indoli plane foret adversum; quemadmodum & 5] quæ circa renunciaciones societatum obtinent jura, suam in hac nostra admittunt applicationem. (e)

In quibus invicem conveniant?

§. V.

In his igitur, quæ per transennam tantum & extremo quasi digito attingere placuit, cum inter universalem omnium bonorum

Nihilominus e regulis societatis Rom. non est djudicanda.

[c] Quam sententiam, tanquam indoli universalis bonorum communionis & analogiæ juris Lubecensis maxime congruam, adversus dissentientes, argumentis & numero & momento gravissimis propugnavit Magnific. atque Excell. Dn. Direct. NETTELBLADT in *Diss. de portione Conjug. Statut. Lubec. C. V. Sect. 1.*

§. s. sqq. ubi & SCHÆVIANUM hanc in rem prostat *Responsum* lectu dignissimum; add. Confult. Dn. Dr. STEIN *all. l. §. 116. sq.*
 [d] Ut ne quidem bona excludantur hæreditaria, singularibus alioquin juribus munita; conf. Dn. STEIN *all. l. §. 117. sqq.*
 [e] Conf. Dn. STEIN, *all. l. §. 136.*

VIII DE CONCURSU CONJUG. AD SOLV. RES ALIEN.

focietatem, juxta Romanæ jurisprudentiæ placita consideratam, eamque, quæ ex universali pene Germaniæ consuetudine inter Conjuges recepta variisque juribus statutariis stabilita est, omnimodam bonorum communionem, haud minima deprehendatur convenientia, Jctorum plurimi hanc amplexi sunt sententiam, conjugalem bonorum communionem genuinam veræ societatis universalis speciem, quin exemplum fere unicum (a), indeque hujus indolem atque principia istius accommodanda & ceu istius fundamentum ad eandem applicanda, omnesque, quæ circa eam oriuntur, controversias e regulis societatis dijudicandas esse. (b) Verum enimvero dudum perspexerunt alii, nimis largiter juri Romano hicce litari, nimiumque peregrini juris amori indulgeri.

Communitio Conclamata nimirum veritas est fide dignis monumentis comprobata, eam, quæ inter conjugalis thori socios obtinet, bonorum communionem non demum introducto in Germaniam peregrino Romanorum jure suas accepisse natales, sed a multis inde seculis primisque temporibus in universa fere Germania, dispari quamvis modo, viguisse ac, pro parte vel ex ipsa jam maritali in res uxorias potestate legitimaque tutela aliisque e fontibus derivandam, vigorem suum inde usque conservasse, eadem ut etiam legibus publicis atque civitatum, quibus domestico juri ob irrepentia exotica Latii jura dicam scribere haud placuit, Statutis ulterius firmata, stabilita, certisque limitibus circumscripta fuerit ac curatius successu temporis determinata. Ipsum itaque institutum cum non sit peregrinum atque mutuatum, sed domesticum ex domesticis

[a] Sicuti præ aliis contendit Celeberr. Dn. LEYSER in *Meditat. ad ff. Spec. 184. num. 7. Et Spec. 301. med. 7.* & ante eum HUBERUS in *Prælect. ad ff. Tit. Pro Socio.*

[b] Quam sententiam præter HUBERUM & LEYSERUM inter alios non paucos fovent KLEIBERT in *Diss. Giess. de primar. commun. bonor. conjug. effectibus,*

§. 12. (qui tamen in sequentibus priorem sententiam limitat atque corrigit) & LAUTERBACH in *D. de societate bonor. conjug. C. I. it. VOIGT in D. de Kilon. de commun. bonor. inter conjug. pag. 19.* (quibus ad societatem generalem in specie sic dictam nostram connubialem referre lubuit) aliique.

meslicis principiis introductum, juribusque domesticis amplius determinatum, sequitur inde ex sanæ interpretationis dictamine, nullam nobis causam sufficientem atque rationem suppetere, quare in materia domestica domestici deserendi sint fontes, ac, genuinis prætermisilis principiis, peregrinæ gentis ex institutis atque legibus nostratium institutorum juriumque interpretandorum hauriendi sint fontes. Nulla siquidem penes me refidet dubitatio, quin & ea bonorum conjugalium communio, quam & probarunt & efformarunt Lubecensia Statuta, eadem ipsa sit, quæ primos in Germania fortita natales, ad posteros successu temporis propagata, in hodiernum usque diem obtinet vigetque, nullis Romani juris accessionibus indigens. Imo vero viderentur mihi in evolvendis excutiendisque juris Romani traditis negligentiores, qui ex hisce connubialem bonorum societatem, qualis apud nos audit, derivare (c), eamque per receptionem juris Rom. etiam eo ipso in Germaniam inductam, indeque in explicandis communionis juribus ad Romani juris dogmata ceu fontem quendam recurrendum esse, sibi aliisque persuadere non satis consideratum inirent consilium. Frustra enim ipsum conjugalis communionis negotium in exotico hoc jure quærunt, frustranea igitur promiscua juris Romani erit applicatio ad institutum Germanorum, Romanarum legum Auctoribus incognitum. (d) Dudum enim procul abesse malui, quam, cæco venerandæ antiquitatis obsequio, absque ulla jurium negotiorumque distinctione, obtorto quasi collo ad Interpretis officium rapere dictæ atque brocardica multo studio quondam conglomerata, despótico quodam imperii genere quæ exigunt, ut statuta Germanorum ex legibus Romanis explicanda, declaranda, amplianda atque restringenda sint; & quæ innumera

B

alia

[c] vid. STRYK. *Uf. Mod ff. Tit. de Rit. nupt. S. 92. sqq.* & MEV. *ad Jus Lub. L. 1. T. V. art. 5. num. 5.*

[d] Conf. Consult. Dn. Doct. J. L. STEIN *in Dissert. inaug. An &*

quat juri Rom. competat prærogativa præ jure Germ. S. 56. & Ill Dn. Cancell. a WESTPHAL in Medit. de distincta juris Rom. & Germ. Tractat. it. Ill Dn. HELNECC. Jur. Germ. Proem. S. 13.

X DE CONCURSU CONJUG. AD SOLV. ÆS ALIEN.

alia sunt ejus farinae commenta, anilibus magis flosculis, quam genuinis hermenevticæ legalis principiis simillima; quorum nonnulla quidem, modo in sana accipiuntur significatione, utilem quandoque præstant operam atque applicationem admittunt, plurima vero vel crude atque finifre fati concepta, vel ex erroneis propullularunt præconceptis opinionibus, vel aylum ignorantie præbent iis, quibus, e Romanæ jurisprudentiæ circulo in Germanicarum Rerumpublicarum fines pedem promovere, aut nimis laboriosum aut inutile videtur. Rectum potius tramitem sequuturus, in id incumbit interpret, ut si quæ Germanorum statuta ex variorum jurium fontibus novit enata, cunctas dispositiones, quæ diversos agnoscunt fontes, probe ab invicem secernat, cuncta et propriis suis principiis originariis, et quibus quælibet promanavit dispositio, deducat atque explicet, ad cujuslibet simul Reipublicæ peculiarem statum ac proprias rationes respiciat, nec contra statutorum rationes & statuentium intentionem et peregrini demum juris mixtura interpretandi media petat. Quæ vestigia si premantur in hac de effectibus communionis bonorum materia, et jure Lubecensi desumpta, facile quilibet concedet, illam ceu talem, quæ non e jure Romano emanavit, sed consuetudinem atque instituta Germanorum domestica supponit, non ex juris Romani, sed propriis atque domesticis principiis (e) potissimum explicandam esse (f). §. VI.

[e] Conf. quæ generatim de interpretatione juris Lubecensis cum Doctoribus ibi citatis eleganter commentatus est Ill. a WESTPHALEN in *D. de Orig. & fontib. Juris Lubec.* §. 14. add Ill. BOEHMER. *cit. Diff.* §. 8. & 9.

[f] Quo ipso tamen absit, ut sententiæ Ill. LEYSERI §. 5. alleg. in tantum contradicam, inque tanti nominis viri, ejus insignia in jurisprudentiam merita admodum suspicio, admirandum

ingenii acumen & vastæ eruditionis soliditatem adeo sim injuriosius, ut ea, quæ in hac Spho defendi, vel plane supine neglexisse afferam, vel omnem juris Romani in hac materia usum in totum pernegem, cum potius id saltem assertum velim, pro primario fonte non habendas esse juris Romani de societate regulas, quas tamen carenus in subsidium vocandas admitto, quatenus in hoc illoque capite exacta

§. VI.

Accedit generali huic principio, quod non minima etiam inter contractum societatis bonorum, jure communi determinatum, & nostram communionem legalem intercedat inæqualitas in variis obvia circumstantiis. Sicuti v. gr. intuitu bonorum post contractam demum societatem acquisite in eo differunt, quod, licet bona tempore initæ societatis existentia statim ipso jure sine speciali traditione sociis fiant communia, idem tamen promiscue de bonis postea a singulis sociis acquisite dici nequeat, quippe quarum communicio per traditionem, societatis judicio procurandam, demum inducitur (a). Id quod autem in Lubecensi conjugali bonorum communione secus esse, ex allegatis in spho IV apparet. Quemadmodum & ipsi societati conventionali in sensu juris Romani acceptæ hæc Statuto Lubecensi (b) peculiaris in dotes superaddita, ut etiam post acquisite bonorum dominium ipso jure inter socios reddatur commune. Sic porro, ne quid de singularibus condominii in communione bonorum effectibus anticipem, ad statum saltem personarum, quæ in conjugali societate bonorum socios constituunt, provoco admodum inæqualem, vi cujus, salvo ubique æquali condominii jure, longe tamen potiora marito, vi maritalis imperii & juris administrandi, in bonis communibus jura competunt, quæ jus communionis intuitu uxoris, quoad exercitium, durante matrimonio non parum restringunt, ut inde non possit non hæc resultare inæqualitas a Romana societate exorbitans, ut plenarius communionis effectus vix prius, ac soluto demum matrimonio mediante portione statutaria (c), vel ad

Maxime cum
utraque societas
diversimode etiam
ab invicem
differat.

B 2 sum-

inter societatem illam & nostram communionem bonorum adest æqualitas, & decisio causæ ex generali saltem societatis indole, absque respectu ad peculiare cuilibet societati proprias rationes habito, desumenda est.
(a) l. 74 ff. pro Socio. add. MEVIUM ad Jus Lubec. L. III. Tit.

IX. a. §. n. 22. HUBER Prel. ad Inst. Tit. de societ. §. 2.

[b] all. Lib III. Tit. 9. art. 5. & MEY. c. l.

(c) Quorsum digitum intendit GÆRTN. in D. Lips. de distinct. jur. Rom. int. dotem & parapher. na §. 5. in fa

XII DE CONCURSU CONJUG. AD SOLV. ÆS ALIEN.

summum circa caput ex solvendi e communibus bonis æris alieni, in uxorem redundare videatur. Quæ pluraque alia cum nostram inter conjuges communionem conventionali Romanorum societati discrimine haud exiguo reddant dissimilem, sua inde sponte fluit, non omnino ad eandem juris Romani doctrinas de societate accommodari posse. Quemadmodum & ipsam Jus Lubecense (d) per distinctam societatis conventionalis & communionis bonorum denominationem, qua priorem a posteriori expresse discernit, societatis jura promiscue atque per omnia communioni conjugali non congruere, haud obscure innuit. Quibus aliisque argumentis suo jam tempore Dn. MEVIUS (e) fuit inductus, ut jura communionis bonorum e juribus societatis haud simpliciter derivanda, illam potius societatem maxime impropriam atque anomalam esse, nec omnes veræ societatis effectus, sed eos tantum operari, quos statutum vel inveterata consuetudo eidem tribuit, vel qui hiis etiam necessario sunt consecrarii, defendendum in se susceperit, simulque illationem a principis & consecrariis jure communi circa societates stabilitis ad nostram connubialem bonorum societatem, juri communi incognitam, plane judicaverit vitiosam. (f) Quamquam tamen, an illustris commentator hanc, quam ipse sibi dixit, legem in decidendis controversiis semper oculis habuerit oberfantem, merito dubito, cum Commentarii ipsius inspectio, Auctorem subinde ab hac lege recessisse, & juris Romani amori nimium fere indulgisse, hinc inde frequens præbeat testimonium. (g)

§. VII.

(d) L. III. Tit. IX. art. 5.

(e) In Comment. ad J. Lub. L. I. T. V. art. 5. num. 29. 29. & passim.

(f) Quam sententiam cum MEVIO amplexi sunt ABR. a WESSEL de connub. bonor. societ. C. 3. n. 52. HOFFMANN de commun. bonor. conj. §. 2. VOOGT ad

Diff. §. 11. Kleibert all. Diff. §. 17. & qui primo loco nominandus erat Excellent. Dn. Dir. NETTELBLADT in cit. Diff. de Port. statut. Lubec. C. III. §. 10. & reliqui.

(g) Add. III. WESTPHAL cit. D. de Orig. & font. Jur. Lub. in Proem. §. 4.

§. VII.

Quibus prælibatis, quænam in hac æris alieni conjugalis materia iusta atque genuina constitui debeant principia, quinam seligendi sint fontes, & quæ decisionum norma, ea de re tribus, ut ajunt, verbis, quæ mihi mens resideat, exponam. Primo quidem loco, num de obviente casu expressa adsit statuti dispositio, aut talis ad minimum, e qua per justam atque necessariam consequentiam ad casum controversum duci potest argumentum, dispiciendum esse, hujusmodi vero dispositione deficiente, ad naturam atque indolem peculiarem communionis bonorum, (ceu genuinum fontem & universale aliquod juris universalis Germanici tantum non continua nec unquam interrupta consuetudine ad nostra tempora cum suis conclusionibus diversimode licet propagatum statutoque Lubecensi & agnitum & stabilitum principium legale) recurrendum & ex iis, quid per circumspectam ad speciales casus & communionis effectus applicationem, circumstantiis concomitantibus probe attentis, fluat, eliciendum, præterea vero, quid analogiæ Juris Lubecensis & variarum ejus decisionum, in unum alterumve generale axioma conspirantium, harmoniæ congruum sit, sedulo indagandum, quin nec ea, quæ affinia municipiorum jura concordi quadam harmonia determinarunt, negligenda, imprimis autem quid consuetudinarius civium usus probaverit, omni sollicitudine investigandum, & his demum omnibus nil quiquam solaminis præstantibus ad universalia juris communis principia, servata tamen, quam spho 6. in not. indigitavi, cautione, in vicem ultimi refugii recurrendum esse existimo.

Quod applicatur ad effectum solutionis æris alieni inter conjuges, Cujus genuina fundamenta atque principia ostenduntur.

§. VIII.

Normam proinde, quam ipse sequendam constitui, ne primus derelinquere videar atque negligere, quædam adhuc, quæ genuinam communionis bonorum inter conjuges Lubecenses receptæ indolem concernunt, adjicienda erunt. Hanc autem suppeditata definitione supra spho 1. jam præoccupatam, juxta quam esse tradidi, *vi cujus universa utriusque conjugis bona*

Quæ observantur in speciali commun. bon. indole; quæ ad

XIV DE CONCVRSV CONJVG. AD SOLV. RES ALIEN.

ad utrumque conjugum in solidum equali jure pertinent, eadem ut constante matrimonio tanquam unum aliquod & indivisum patrimonium ab utraque possideantur, soluto autem matrimonii vinculo utrique pro diviso censeantur communia (a); uberius nunc & sigillatim, quatenus meo inservit scopo, illustrare juvabit ex eo, quod

1] consummato demum matrim. incipit, I.] non nisi perfecte demum per connubialis thalami consecrationem consummato legitimo alioquin matrimonio eadem nascatur. (b) E quo principio per necessariam illationem concludo, quod effectus ex communiione bonorum resultantes, non nisi existente communiione, tanquam causa sua, locum habeant, eaque propter intuitu termini a quo ad initium communiionis sunt refringendi.

§. IX.

2] omnia omnino & quidem 4. jamjam fuit observatum, II.] omnia omnino conjugum bona sub eadem comprehendi, imo vero dilucidationis causa addere
3] utriusque conjugis reciproce, complectitur bona, atque
liceat III.] utriusque conjugis bona mutue communiioni esse obnoxia (a), adeoque hanc non ad solas res uxorias, ac si in his solummodo soli marito jus communiionis competat, eodemque uxor reciproce in maritalibus bonis non gaudeat, restringendam esse (b). Quomodo enim, quaeso, juxta juris nostri (c) principia uxor superstes demortuo marito bona communia, pro capienda portione statutaria, dividere dici possit, nisi ante hoc tempus subsecuta mortis

(a) Consent. HEINECC. *El. jur. Germ. L. I. T. XII. §. 285.*

(b) Prae aliis hoc axioma corroborantibus conferri meretur saepe laudata *Diff. NETTELBLADT. de part. conj. statut. p. 66. & mult. seqq.*

(a) vid. STEIN. *all. L. §. 113. & 116.* ubi ex indefinitis illis loquutionibus Jure Lubec. *P. I T. 5 a. 6. P. II. T. 2. a. 28.* & alibi obviis, de mariti aequae ac uxoris illatis

adhibitis, ad reciprocam communiionem recte concludit.

(b) Qua in haeresi circa jura maritorum praerogativa nimis forte largum sese exhibet GÆRTNERUS *vir. Diff. §. 5. inf.* non satis caute ipsum jus ab effectibus suis eorumve actuali exercitio discernens.

(c) *Jus Lub. L. II, T. 2. a. 3. & alibi passim.*

mortis mariti pro indiviso eadem possedisset? Qua ratione vidua cum liberis superstitibus in communione remanere posset, (d) nisi bona mariti & parentis, cujus personam repræsentant liberi successores, ipsius ante obitum conjugii nunc viduæ jam fuissent communia? Qua æquitatis specie, nili mutuam statuas vivo adhuc utroque conjugue communionem, viduæ defuncto marito superstiti necessitas imponeretur, hæreditates, legata atque donata, quæ eidem post mortem prædefuncti conjugis obveniunt, in communium bonorum massam redigendi, cumque liberis dividendi (e). Et quæ sunt alia haud obscura reciproæ communionis argumenta: Quibus varia Provinciarum jura specialia ad stipulantur, quæ utrumque conjugem & in æquali compossessione constituunt, (f) & bona utriusque ad utrumque referunt (g) & utrumque æqualibus instructum opibus afferunt (h) & maritum æque ac uxorem separatim patrimonium habere negant (i) & sic porro.

§. X.

Ulterius legalis hujus communionis indoles in eo quam maxime sese exlerit, ut IV.) mariti æque ac uxoris patrimonium, quod ad alterutrum antehac seorsum spectavit, adeo inseparabiliter invicem sit confusum atque commixtum, ut utrique conjugii tam dominium quam possessio in bonis communibus competat, ipsoque jure acquiratur in solidum & pro indiviso, ut, quod unius antea fuit separatim, nunc sit alterius quoque, absque ullo diversitatis patrimonii respectu, absque omni distincti cujusdam vel restricti dominii conceptu (a):

4] in unum confundit patrimonium.

§. XI.

- (a) Juxta *Jus Lub.* L. II. Tit. 1. art. 1.
- (c) Juxta *Jus Lubec.* L. II. Tit. 2. art. 16.
- (f) *Jus Prov. Saxon* L. I. art. 45.
- (g) *Statut. Brem.* P. III. T. 3. §. 1.
- (h) Quod infert pœrenia Schleswicensium: Wenn die Decke über

den Kopf ist, sind die Eheleute gleich reich.
 (i) *Jus Saxon. Prov.* L. I. art. 31.
 (a) Eandem mentem exprimunt, concisus quidem verbis, sed acute ac eleganter in compendio tradita a VERACIO in *Consuetud. Bamberg.* P. II. qu. 1. seqq. apud

§. XI.

Quamvis §]
tamen potio-
ra sint jura
mariti.

Quæ quamvis ita sese habeant, variosque producant effectus, quorum nonnullos circa alienationem cernere licet, probe tamen superius §pho 6. adducta hic in censum sunt revocanda, quod nimirum V) æqualis istius condominiumi actuale exercitium magis conspiciatur in persona mariti, quam uxoris, cui siquidem cura atque potestas maritalis jus administrandi atque dirigendi (a) atque hujus ope longe eminentiori gradu liberio rem tribuit disponendi facultatem, qua uxor, salvo ceteroquin ipso condominiumi jure, ut plurimum est destituta: Cujus rei non spernendi sunt effectus, circa caput æris alieni non adeo facile ab uxore, quam quidem marito, contrahendi, obvii; quod ipsum & ansam dedisse existimo Lubecensium Statutorum compilatoribus, ut unice fere de marito debitore, nec adeo clare de debitis ab uxore contractis, loqui videantur, quod & seducere facile potuit incautos, ut aliena atque incongrua de mutua bonorum communione ac solvendo ex illis utriusque conjugis debito foverint principia.

§. XII.

Ex hac itaque
oritur fun-
damentum
communio-
nis æris alieni
inter conju-
ges.

Ex asserto in §pho 10. principio non potest non vel sua sponte sequi, ob factam bonorum utriusque conjugis commixtionem, vi cujus in unam aliquam massam coaluisse censentur, onera, quæ forte unius conjugis patrimonio citra respectum communionis separatim in hærent, jam & alterius patrimonio ipso jure, ita postulante communionis mixtisque domini indole, conjunctim incumbere, cum omnis separati patrimonii notio hic

Dn. de LUDEWIG in *Different. J. Rom. & Germ. de Success. Conjug. pag. 55. sqq.* Cujus de Bambergenium moribus testimonium, uti nativæ atque puriori veræ communionis indoli exacte convenit, ita ad nostram, quæ Lubecensi statuto stabilita, apprimè quadrat, recteque applicatur

a Consult. Dn. D. STEIN *all. Tr. §. 130.* add. ill. BOEHMER in *cit. Diss. passim.*

(a) Conf. HEINECC. *Jus Germ. L. 1. T. 12. & in Diss. de marito Tutoris uxoris legit.* it. Dn. D. STEIN in der *Abhandl. des Lüb. Rechts. L. 1. T. 4. §. 88. &c.*

ANTE NVPTIAS AB ALTER. CONTRACT. XVII

hic exulet, idque, quod uxoris est, fit etiam mariti & contra, adeoque onera etiam atque decrementa utrumque afficiant atque contingant.

§. XIII.

Non itaque mirum, arctissimam, quæ intercedit conjugum societatem eousque porrigi, ut debita ab alterutro conjugum contracta censeantur onus, non tam personalem conjugis debitoris ad solutionem æris alieni obligationem involvens, quam potius ipsam efficiens patrimonium, quod sicuti non amplius extat separatum, sed potius cum bonis alterius conjugis, qui debitum non contraxit, ita unitum atque permixtum, ut conjugum quilibet unius hujus patrimonii dominus sit in solidum; Ita & indistincte exsolvendo æri alieno, cæteris paribus a quolibetconjugum conflatu, infervire, adeoque per rei naturam alterius etiam non debitoris bona æque ac illius, qui contraxit, concurrere iisdemque ferendis oneribus obnoxia esse debeant. Sic itaque modo temperentur verba, Romanizantium (a) auribus non amplius adeo videri possunt inconcinna tamque iniqua, quæ mutatis saltem verbis durius alias exprimuntur, quod nimirum uxor debita a marito contracta, & vice versa, ex illatis suis solvere teneatur; cum tamen, alterum alterius facto prægravari & citra consensum suum istius contractu obligari, imo bonis suis spoliari, primo quidem intuitu iis nimis videatur iniquum, qui his aliis querelis & ejulationibus suam & produnt inficitiam, & nauseam detegunt jurium Germanicorum, ultra Romani juris placita vel quicquam probare, hæreseos crimen forte reputantes.

Radicatum
in ipsa
communione
bonorum
qualitate,

omnemque
respuens ini-
quitatis com-
ceptum.

C

§. XIV.

(a) De jure Romano res clara est atque conclamata veritas, uxorem pro marito intuitu æris alieni non obligari, quod & cum principis suis circa naturam societatis conjugalis & bonorum uxoris dotalium apprime cõhæret, Conf. ELARD, VEDELERI

Diff. Franequer. de obligat. uxoris ob æs alieni mariti. Secus vero cum Germanorum comparata sint matrimonia, atque longe alia bonorum uxorum indoles, non potest non diversus enasci societatis conjugalis effectus.

§. XIV.

Quenam, ut
locum habe-
at æris alieni
communio,
de J. Lub. re-
quirantur.

Fundamentis ita præfructis absque omni negotio perficere licet, quam curate, quamque juxta cohæreat juris Lubecensis statutarii sanctio, (a) quæ bona conjugum communia, ad expungendum nomen ab alterutro contractum, mutuo obstringit, atque adeo reciprocorum bonorum utriusque conjugis, ad solvendum res alienum ab alterutro contractum, exigit concursum. Hæc vero dispositio (b) quo locum inveniat, haud abs ratione requiritur, ut I] legitimæ communionis bonorum adfint requisita, supra indigitata, quandoquidem his deficientibus, communionis etiam effectus cessant, adeoque fundamentum mutue obligationis conjugum plane corrui. Unde si vel ex pacto, vel ex vitio matrimonii, vel alia quavis ex causa cum conjugate debitorum non adest communio, vel in genere, vel in specie ratione nonnullorum saltem bonorum, facile quoque patet, exullem etiam esse alterius conjugis ad solvenda alterius debita obligationem, pro diverso respectu aut in totum, aut in tantum; quæ omnia pro dignitate fusius exponere jam non vacat. (c) Porro 2] ut matrimonium conjugis debitoris prole fit donatum, instar conditionis sine qua non exigit statutum (d). Cui & omnino

con-

(a) L. I. Tit. 5. art. 6. & 7. it. L. III. T. I. art. 10.

(b) De cuius æquitate quicquam iis addere, quæ dudum congestit MEVIUS ad art. 5. cir. Tir. 5. L. I. n. 10. COCCEJUS in Diss. de success. jur. Lubec. STEIN. c. I. §. 12. aliique, mei jam non est instituti, cui potius dispositionem in vulgus notam principii loco tuto supponere licebit. Nec ex adverso occasione art. 10. T. I. L. III. Jur. Lub. de rigore sanctionis nostræ dicam, quæ uxorem, excitato a marito Cre-

ditorum concursu, eo redigit miseræ, eadem ut, relictis bonis omnibus, solo quotidiano amictu induta, veluti coluber depositis exuviis, domo egredi (at quam flebilis exitus) debeat, cujus rigoris vestigia ex aliorum locorum moribus extant adducta in J. H. KLEIBERT D. de prim. commun. bon. effect. §. 12.

(c) vid. MEV. Resp. II. ad Jus Lub.

(d) L. I. Tit. V. a. 5. & 7. & L. III. T. I. a. 9. Conf. Dn. STEIN. c. Tr. §. 133. §. 179. ubi in rationem singularis hujus dispositionis, quæ

ANTE NUPTIAS AB ALTER. CONTRACT. XIX.

convenit, ne 3) conjux tum amplius ad alterius debita exfolvenda adstringatur, si pro Creditorum satisfactione bona omnia communia jam semel cesserit iisdem, vel communionem bonorum, quantum de jure licet, per tempestivam renunciationem quoad in futurum acquirenda legitime revocaverit, atque sic bona postea forte acquisita nexui communionis cum marito nunquam submiserit, ut inde horum intuitu a communiione aris alieni immunis esse queat (e). Et quæ sunt reliqua.

§. XV.

Generatim proinde & in regula certissimum juris Lubecensis est principium, quod æs alienum ab alterutro conjugum contractum ex communibus utriusque conjugis bonis sit exfolvendum, (a) cujus ratio non in sola statuti dispositione collocanda, sed potius cum conclusio quædam & naturalis sequela communionis bonorum est consideranda, ipsa ad stipulante æquitate, cui non potest non consentaneum esse, ut sicuti æquale jus utriusque in bonis communibus conjugum competit, idemque utriusque lucrum sperandum, ita etiam utrumque intuitu unius ejusdemque patrimonii idem premat onus (b). In eo saltem cardo negotii versatur, ut bini ab invicem separentur casus, num scilicet æs alienum, de cujus solutione queritur, durante demum constante matrimonio fuerit contractum: An vero a conjuge debitore jam ante initum cum presenti conjuge matrimonium fuerit constatum? Qua priorem casum res omnis in aprico est constituta, quod nimirum ad istiusmodi nomina expungenda, alterius

Premissa distinctione aris alieni in id, quod ante & post nuptias contractum, status controversiam formatur.

C 2 etiam

secundam matrem in debiti beneficium vicem odio prosequi, improbi autem sterilitatis præmium statuere videtur, inquit, quam peculiari comm. Acad. excusit Cl. DORNIUS *Actus Kilon.*
 (e) Conf. præ reliquis Dn. STEIN *all. l. §. 336. § 99. & §. 153. § 4.*
 (a) Quod an principaliter fiat, an in subsidium demum, si conjux

debitor creditoribus ex propriis satisfacere non possit? jam non investigabo, cum VOIGTIO *D. cit. §. 13.* quo cum ob diversitatem casuum non omnino consentit MEVIUS *P. I. T. V. a. 5. n. 58. § 99.* quem in partes suas citavit.

(b) Add. MEV. *ad cit. art. 5. Tit. V, L. I. v. 1.*

XX DE CONCURSU CONJVG. AD SOLV. RES ALIEN.

etiam conjugis bona cum conjugē debitore communicata concurrant, atque ex utriusque communi patrimonio creditoribus sit satisfaciendum: In casu autem posteriori, num scilicet obligatio conjugis non debitoris ad ea etiam debita, quæ alter conjux ante nuptias cum eodem initas jamjam contraxit, ex suis quoque facultatibus exsolvenda, sese porrigat? non una Jctorum est sententia, nec ipsum jus Lubecense disertis verbis casum decedit, nec omnino conspirant jura statutaria Germaniæ, nec uniformis est judiciorum praxis. Hunc itaque casum ut excutiam solummodo, pro præsentis mei est instituti, cujus causa clarius explicavi atque præmisi, quæ subsequuntur præsupponenda.

§. XVI.

An res aliena ab altero conjugum ante nuptias contractum ex communibus bonis solvendum sit? Affirmative deciditur.

Quænam itaque de casu proposito mens mihi hæreat, sepositis aliorum opinionibus, statim exponere placet. Nimirum & genuinæ communionis bonorum indoli & analogiæ juris Lubecensis, consonum existimo, ut communio æris alieni inter conjuges bonorum communiōne unitos cæteris paribus ad cuncta alterutrius debita sese extendat, non adhibita distinctione, an durante matrimonio, an ante illud contractum, æs alienum fuerit constat. Qua in sententia, cui forte vel paulum invidus subscriberem, praxis judiciorum me reddidit confirmatorem.

§. XVII.

Cujus rationes desumptæ ex indole communis in alterius bona domini.

Rationes autem, quibus ad tuendum hocce assertum commotus fui, paucis representabo sequentes: Est illa ipsa communio æris alieni [] sine dubio fundata atque, ut dicam, radicata in mutua bonorum conjugialium communiōne, hæc autem quam arcto vinculo comprehendat utriusque conjugis patrimonium, supra eo jam declaravi, id ipsum ut non pro diverso, non distincto, non separato, sed plane unito, commixto, atque plenisime utriusque æque communi sit habendum, cujus dominium utrique tanquam unum idemque competit in solidum. Sicuti itaque proprie conjugis debitoris facultates recipiunt onus præstandæ

ANTE NUPTIAS AB ALTER. CONTRACT. XXI

standa ex iis Creditoribus satisfactionis, ita ea etiam bona, quæ per communicationem v. gr. uxoris, in commune v. g. mariti debitoris transferunt dominium, virtute ejusdem domini oneri æris alieni æque bene censenda sunt obnoxia atque subjecta, ita ut etiam ex iis Creditoribus æque solutio præstanda, ac si propriæ debitoris essent facultates, quæ solitarie adhuc & separatim existerent unionis cum alieno patrimonio, in quam per connubium coaluere, omnino expertes. Nulla hic solutionis necessitas pendet a tempore, quo æs alienum conflatum, nullus ad conditionem conjugis debitoris, quam tempore debiti contracti finiit, solvendi necessitatem variat respectus, sed quousque per rei naturam ex bonis debitoris spes solutionis adest, eousque bona debitoris, sive sibi soli habeat eorum dominium, sive locietatis jure id ipsum comparaverit, expungendis nominibus inserviunt. Hæc propterea obligatio, hocce onus, cum adeo sint generalia, ut per diversum comparandi domini bonorum & modum & tempus non immutentur, bona conjugum potius in genere utriusque in solidum subsint dominio iisque oneribus, quæ e bonis in dominio conjugis debitoris existentibus præstanda sunt; Sequitur inde, ut ex indole communionis necessitas atque obligatio solvendi debita, ab alterutro conjugis contracta, temporis contractus nullum admittant respectum, sed unice in ipsa obligatione personæ, ope bonorum explenda, subsistant, non attento, an persona debitor ante, quam præsentium bonorum consequuta est dominium, (id quod tempore contracti matrimonii factum,) jam fuerit obligata, num minus (a)

C 3)

eundem

(a) Eundem in modum rectissime calculum subduxit atque universalis hujus communionis indole indistinctam ad solvenda aliterius conjugis debita obligationem temporis rationi non adstrictam derivavit LAMBERTUS GORISIUS, cujus quæ-

hanc in rem extant verba, apud BOEHMERUM in *D. de commun. ær. alien. int. conjug. Hamburg.* §. 20. legi omnino atque ponderari merentur. Add. quæ ex VERACII *Consuet. Bamberg.* adduxit LUDEVIGIUS in *Diss. supra* §. 102. *all. p. 55.*

eundem fere in modum, quemadmodum in persona non conjugata debente, nemo unquam sine absurditatis metu præcisæ necessitatis esse statuit, ut bona, quæ ad debitorem spectant, & e quibus solutionem parat, jam tum tempore celebrati contractus mutui in ipsius extiterint patrimonio.

§. XVIII.

2) Ex relativa
utriusque
conjugis par-
ticipatione
lucris & damni.

Quemadmodum vero ipsa statuti nostri ratio, quæ unius conjugis bona pro debitis alterius obstringit, & in bonorum communione est collocanda, eadem semper permanet, siue ante siue post nuptias conflatum fuerit æs alienum, ideoque utroque in casu absque distinctione est obligatoria; ita certe huic ex ratione legis, juxta rigorem considerata, desumpto decidendi fundamento aliud 2] ex eodem principio, æquitati etiam suffulto, accedit argumentum, cujus summa itidem ad communionem recurrit bonorum, que sine dubio omnimodam postulat & lucris & damni participationem. Conjux vero uti, existentibus liberis, in capienda portione statutaria e bonis alterius conjugis, non habita ratione, num ante num post contractum demum matrimonium sint acquisita, suam percipiens ratam lucrum aliquod capit, ita & æquitati maxime consonum erit, ut eodem ex fundamento, quod commoda ipsi tribuit, onerum etiam atque damnorum eodem modo, absque respectu temporis, suam recipiat sustineatque partem. Etenim quin damnum atque lucrum, onera atque emolumenta, correlationis nexi sint conjuncta, dubitandi nullam admittit causam; Correlatorum autem eandem esse rationem, itidem indubiæ est veritatis. Qua stante hypothesi, ea quoque debita, quæ alteruter conjugum ante nuptias jamjam contraxit, sub alterius conjugis obligatione, ad eadem e communibus bonis exsolvenda, ipso jure comprehendi, ex natura correlatorum pronò sequi videtur alveo. Ut inde non sine æquitatis ratione ad conjuges Lubecenses applicare liceat illud juris Leodicensis axioma: *qui epouse femme, epouse ses dettes, & vice versa.*

§. XIX.

§. XIX.

Promiscua ergo conjugum obligatio, ad expungenda alterius nomina tendens, cum ipsi jam satis conveniat societati conjugali atque in communionis bonorum genuina indole sit fundata, quid mirum, quod 3] Statutum Lubecense hunc communionis effectum diferte comprobans nullam requirat distinctionem inter debita durante conjugio & ante illud contracta, potius generatim universalem constituat scribatque legem, quod res alienum e communibus utriusque conjugis bonis sit refundendum, a qua certe nullibi excepta reperimus debita, ante nuptias uni alterive propria; Ejusmodi exceptionem totidem, in quibus hujus rei mentio sit, juris Lubec. dispositiones haudquaquam admittunt. Sin itaque probationi per brocardica aliquid hic indulgendum, pro stabilita sententia mea militabit omnino, quod, ubi ipsa lex non distinguit, nec nostrum sit aliquam effingendi distinctionem: quod utique non incongrue hic applicari poterit, cum alia præterea majoris ponderis rationes ante adductæ canonem juridicum, cum cautione alioquin usurpandum, non parum suffulciant.

3) Ex generali Statuti dispositione.

§. XX.

Argumentis pro firmanda sententia hætenus defensa colligendis occupatum meminisse juvabit normæ, circa decisionem ejus §pho 7. commendatæ, quæ id etiam, quid analogiæ juris Lubecensis variarumque decisionum, in generale aliquod principium conspirantium, harmoniæ congruum sit, indagare jubet. Hujus intuitu varia sese offerunt momenta, e quibus adduci meretur 4] dispositio *Statuti Lubec. Parte III. Tit. I. art. 10.* obvia, qua constitutum, ut vidua obæratæ debitoris, receptis Curatoribus intra sex menses domo bonisque cedat, tunica saltem & mediocri palla (einen Rock und Heucken) retenta. Quod titulus iste jura recenset & uxoris & creditorum, qua prælatione, quibusve privilegiis gaudeant, marito concursum excitante, inspectio docebit. Admodum igitur vero simile est, quod, si ex intentione Legislatorum debitoris conjugii jus quoddam prælationis & immunitatis aliqua ab-

4) Analogia juris Lubec. & in sp. L. III. T. I. art. 10.

obli-

XXIV DE CONC. CONJUG. AD SOLV. ÆS ALIEN.

obligatione communione æris alieni ante nuptias contracti tribuenda forent, præfenti maximeque convenienti loco idipsum non fuisset neglectum, nec in genere atque indistincte uxor ad relinquenda creditoribus bona, quotquot adsunt, omnia, in præjudicium juris retentionis, ipsi alioquin indulgendi, condemnata fuisset. Quod cum nihilominus factum, indicio est, nullam fingendam esse debitorum distinctionem, utrum durante matrimonio, num v. ante illius consummationem conjux defunctus ære alieno fuerit oneratus. Nec minus 5] hujus sententiæ præsidium ali- quod invenire licet in *Libri I. Tit. V. articulo 7*, qui ad obligationem conjugis concurrenti ad alterius debita, non aliud quicquam exigit, quam ut conjugium prole donatum, debitum autem legali modo ad liquidum sit deductum. Innuat specifica hæc determinatio requisitorum, quæ adesse oportet in conjuge, cui necessitas incumbit, ex suis etiam in communionem illatis alterius debitorum solutionem præstandi, quod alia adhuc, enumeratis adversa potius, quam omiſſa, non requirantur, adeoque, ut debita præcise constante matrimonio sint contracta, nullius sit necessitatis.

&
6] illatione ex
cit. art. 7. & 5.
Lib. I.

§. XXI.

Eadem Statuti analogia 6] inferri posse videtur ex collatione articuli V & VII, in priori siquidem præscriptum extat, quo ordine vidua improlis defuncto marito ad perceptionem portionis statutariæ admittatur, ut nimirum statim post obitum mariti, illata sua jure præcipui sibi vindicet atque recipiat, nec ex ære alieno mariti ullam sentiat gravationem, quippe quod præceptis demum illatis, ex proprio mariti patrimonio exsolvendum, idque omne, quod dum vixit, etiam constante matrimonio contraxit; hæc autem facta solutione residuum modo legibus præscripto in vicem lucri statutarii dividatur. Id quod in articulo VII brevius repetitum extat. Inde itaque colligere licet, quod, cum in casu articuli Vti uxor, illata sua ea ex causa tanquam præcipuum ali- quod repetere possit, quia matrimonium prole non fuit ditatum, hæcque illatis non inhaeret onus æris alieni maritalis, e contra uxor
parens,

item
6] collatione
cit. art. 7. & 5.
ej. Tit.

parens, cui illatis non existentibus ob matrimonium prole fecundum quicquam recipere integrum non est, ante quam ex bonis per matrimonium in communionem redactis sibi soli quicquam adscribere atque percipere possit, prius omne æs alienum deduci permittere teneatur, quod alioquin, si prolem ex matrimonio non suscepisset, ex bonis mariti ante perceptionem portionis statutariæ exsolvendam fuisset. Hujus autem in classem cum etiam referantur debita ante matrimonium contracta, (uti loquitur art. 5. bey seinem Leben innuit) vero admodum est simile, hisce etiam debitis prægravari conjugem ex suis etiam illatis conjunctim extinguendis: Huic inductioni ut vim quandam tribuam, eo minus dubito, quod ¶ aliud eidem accedat adminiculum ex vetusto exemplari juris Lubecensis (a), editione KOLLII non incelebri, in cuius articulo 61 verba, quæ dispositionem paulo ante allegati articuli VII repræsentant, ita sunt concepta: Nimm et ein Mann tho Echte eine Wedewe esse Jungfrouwe, und sterbet de Mann forts barna, dat de Frouwe nene Kinder von eme heffe, wat de Mann schuldich was, ehr he se nahm, dat schall der Frouwen nicht hindern, men se schall genzlichen wedder nehmen, wat se tho dem Mann bracht. Hujus articuli tenor dum eo recurrit, ut vidua improlis illata sua e defuncti mariti bonis relictis recipere non impediatur per debita, ante nuptias a marito contracta; Apprime omnino per argumentationem ad casum contrarium inde evinci potest, quod uxor, prole ditata, debitis a marito ante matrimonium contractis, omnino impediatur, quo minus illata sua recipiat integra, ad extinguenda potius debita mariti una cum proprio ipsius patrimonio conferenda. (b)

D

§. XXII.

(a) Parum abest, quin argumentum ex vetustiori hoc Codice defunctum praxin Civitatum Pomeraniæ, sententiæ meæ ut plurimum conformem, non minimum stabilivisse subsumam; has siquidem diu jam ante edita hodierna sta-

tuta Lubec. revisa jure Lubecensi si usas fuisse certo constat, vid. Celeberr. Dn. Profess. H. H. ENGELBRECHT *Academ. nostræ p. r. Rectoris Magnifici Delinæat. Status Pomer. p. 216.*

(b) Eorum, qui KOLLIANZE Juris

8] Ex argu-
mentatione
Kolliana jur.
Lubec. para-
phrase

XXVIII DE CONCURSU CONJUG. ADSOLV.ÆS ALIEN.

§. XXII.

8] E praxi
Lubecensis.

His denique aliisque pluribus pro stabilienda hypothesi nostra argumentis, quæ brevitatis studio jam adducere non placet, accedit 8] quotidiana praxis Lubecensis sententiam illam confirmans, teste KÖHNIO in *Disc. ad Tit. 2. L. II. jur. Lub. de success. ab intest. inter H. COCCEJI Dissert. Vol. I. p. 651.* ad quam ut in interpretandis Statutis advertam, & authentica & usualis ejusdem auctoritas svadent. Imo forte non difficile esset, aliorum Germaniæ statutorum in idem principium consonantium consensum ostendendi, modo supervacanea non foret opera; Nominare jam sufficiat antiqua Hamburgensium statuta, quorum illustrationem illustri BÖHMERO acceptam ferimus. (*)

§. XXIII.

quibus
9] accedit
consensus
Jctorum.

Nec desunt 9] inter curatiores Juris Germanici & sigillatim Lubecensis interpretes, qui eam, quam propugnavi sententiam, suo comprobarunt assensu. Quorum in numerum quin MEVIUM etiam nostrum (a), quanquam sibi non satis constare videatur, referam, non dubito (b). Præter hunc BÖHMERUM (c), COCCEJUM (d), LAUTERBACHIUM (e), STEINIUM (f), ENGAVIUM (g), WILLENBERGIUM (h), autores excitate sufficiet.

§. XXIV.

Lubec. editioni, monumento ab utilitate æque ac antiquitate commendando, justum statuere norunt pretium, facile mihi calculum promitto, quemadmodum & ipse ducem sequutus sum Consult. Dn. D. STEIN, in *sepe laud. Tract. L. I. T. V. §. 132. not. 2ta junct §. 127.* Qua vero obscuritate in citato art. 61 *Koll. III* contrarium plane reperire sibi visus fuerit Dn. STEURNAGEL in *Memorab. Statut. Lubec. axiom. 7. pag. 12.* hæctenus perspicere non valeo.

(*) Cujus dissert. *de commun. ar. al.*

int. conjug Hamburg. sepe jam laudavi, quam conf. §. 21. *sqq.*
(a) In *Comment. ad art. 7. Tit. 5. L. I. Jur. Lub. n. 28. §. 31.*
(b) Per ea quæ tradidit P. III. *Dec. 124.*
(c) *Sæp. laud. Diss. de comm. ar. al. int. conjug.*
(d) *Ante alleg. Disc. c. I.*
(e) *Diss. de ar. al. in societ. conjug. contr. §. 10.*
(f) *Abhandlung des Lübsch. Rechte P. I. §. 132.*
(g) *Elem. Juris German. L. I. §. 379. num. 2. edit. noviss.*
(h) In *Diss. de Pact. antenupt. §. 14.*

§. XXIV.

Majus aliquod momentum 10] in usuali interpretatione, quæ ex exemplis & judicatis in praxi forensi obviis colligitur, collocare licebit, nec enim arduæ foret difficultatis, varia in conspectum producendi judicata Civitatum Pomeranicarum, quæ jure Lubecensi utuntur, & in his sigillatim primariæ Civitatis Sundenfis æque ac Gryphiswaldensis, e quibus usualis interpretatio, huic merè doctrinali plane consentiens, evinci, sicque hypothesis illa per observantiam stabiliri omnino posset (a). At forensium rerum scrinia perferutari, & judicata huc spectantia conquirere jam, hac quidem vice, non vacat. Et quis quæso eam sibi arrogaret oculorum caliginem, ut MEVII nostri, cujus hanc in rem & fidem & merita aliis relinquo commendanda, satis clarum non perspiceret testimonium, quod, cum munere Syndici Sundenfis defungeretur, de continua observantia, distinctionem debitorum in matrimonialia & antenuptialia repudiante, posteritati relictum voluit (b). Quid est, quod obvertas judicato S. R. Tribunalis Wismar., quod apud eundem extat MEVIUM (c), hanc observantiam discrete confirmanti. Quemadmodum & Illustre Regium Dicastrium eidem observantiæ obviente casu insistere solet, testantibus sententiis in appellationis instantia pronunciatis, e quibus unicum aliquod idque recentissimum adduco judicatum (d).

10] E praxi
Judiciorum
Pomeranicæ

Primer gab
nulliter ov
ant

D 2

Nec,

(a) Imo nec Civitatum *Megapolita-
narum*, quæ jure utuntur Lube-
censi, addipulantem praxin pro-
ducere, adeo foret difficile, quo
nomine, utut constantem hanc
praxin haud dixerim, inter alia
novissimum aliquod præjudici-
um, in causa quadam Concur-
sus creditorum Rostochiensis,
allegare, facile possem. Si-
cut & aliud quoddam Civitatis
WisMariensis in causa Concurfus
Hent. Hagens de 1715, d. 26.

Octobr. ejusdem argumenti ex-
tar præjudicatum, cujus tenorem
e fragmentis Actorum in h. c.
que Consult. Dn. D. *Hafelberg*,
Reipubl. Gryph. Synd. meric. as-
servat, colligere licet.
(b) *In Comm. ad J. L. L. Tit. 5.*
Art. 7. n. 29. § 31.
(c) *P. III. Dec. 124. cui jung. Dec.*
138. & P. VI. Dec. 66.
(d) Hujus tenoris: *In Sachen A-*
bam Schesslers (civis Tribusken-
sis) *Esse, Frauen* Intervenien-

XXX DE CONCVRSV CONJVG. AD SOLV. RES ALIEN.

Nec, quin alia ejusdem tenoris in causis adhuc pendentibus subsequutura sint, justitia uniformiter (e) administranda studium dubitare permittit.

Indicibus

Dubia quaedam remissivo refelluntur.

§. XXV.

Pundamentis proinde non levis momenti cum superstructa sit sententia, quod conjuges, qui juri statutorio Lubecensi subsunt, invicem ad alterius res alicuius a communibus bonis, etiamsi ante terminum communionis bonorum a quo fuerit conflatum, ceteris paribus exsolvendum teneri, eo minus e necessitate erit, dubia, quae eidem obmoveri solent, prolixius discutiendi, haec siquidem, sicubi quandoque ab immodicis brocardicorum atque axiomatum fautoribus sinistre applicantur, quin saepius, quo chartam plaustrorum instar onerent, conglomerantur, eo recurrunt omnia, ut vel intempestivam jaclitent misericordiam, ac de iniquitate extensivae Statuti interpretationis conquerantur, vel flosculis etiam horrifono artificio compositis sententiam nostram juris Romani auctoritati adversam accusent; quibus aliisque ejusdem farinae dubiis LEYSERIANUM illud (a) associare, tanti nominis & dignitati & meriti

in und Appellantin contra den Kauffmann zu Tribbesees-Spithen, Interventem modo Appellatens in puncto Praeferentiae, ad Acta des letztern Kl. contera der erstren Ehe-Mann Besl. In puncto emti venditi, wird zu Rechte befunden und erkannt, daß da ic. w. dem Juri Lubecensi Zustimmung zu achten, daß eine beerbtete Frau, auch die Schulden ihres Mannes, welche derselbe ante matrimonium gemacht, zu bezahlen gehalten; Solchemnach ic. w. es pure bey den Verabtheidungen des Judois a quo zu lassen sey ic. w. B. N. W. Publ. Greiffw. d. 24. Dec. 1740. quae sententia postmodum in Restitutionis Instantia

denuo confirmata, d. 13. Aprilis 1741. (e) Praxin indigitatam uniformem ex continua observantia, in summo appellat. Tribunali Wismar. & Reg. Dicastrio inde usque recepta, ac a Magnif. Senatu Lubecensi, consilio ejusdem obviente casu desuper requisito, calculo suo atque assensu, praxin Lubecensi testante, comprobata, monumentis fide dignissimis corroborare posse, modo acta judicialia exquirendi aequae commoda temporis ferret ratio, ac eadem extare certissime novi. (a) Cujus eo redit summa, ut, cum conjugalibus bonorum communio ex regulis societatis universalis

meritis, imo vero ipsius argumenti ponderi, minus conveniens fore existimo. Priora passim jam tetigi, suoque levi admodum pondere ex præstructis hinc inde principiis deturbari facile poterunt, ut inde tediosa repetitione eadem recoquendi necessitate comode superfedere liceat. Adeat, cui prætena iniquitas intempestivæ misericordiæ affectum excitat, *Decisionem Mevianam 124. P. III.* & cerebrinam esse animadvertet. Recurrat, cui ex horridi-sonis brocardicorum flosculis mel fugere volupe est, ad adducta in §pho V, aliorumque scripta ibidem citata, sequē iram in saniora jurium domesticorum placita præcipiti saltu evomisse confitebitur, nisi, præjudicii practicis ceu insitis notionibus innutritum esse, honori sibi ducere malit (b). Contraria tela quærat, cui a priori sententia & artificio, Statuta Germanica ad Itatorum normam accommodandi, vel latum ungvem recedere displicet, ante quam ejusdem foni in contrarium reperire licet axiomata, quærat is, quam-

D 3

At adjudicanda, hæc autem soci-
os non nisi iis oneret debitis, quæ
durante societate sunt contracta
p. l. 27. ff. pro socio, conjux inde
ad solvendum æs alienum ab al-
tero ante conjugium constatum
non concurrat, sed ad id tantum,
quod constante matrimonio est
contractum. Conf. *Meditar. ad*
ff. Spec. 184. med. 7. & 8. Sicuti
autem jam supra §. 5. in fin-
mentem meam declaravi, quod
scil. Lubecensis bonorum con-
jugalium communio regulas so-
cietatis Romanæ pro norma vix
agnoscat: Ita certe ex ipso Re-
sponso *Leyserianæ* meditationi
adjecto apparet, 1] Illustrem
Auctorem de Zerbstensi statuto
hic loqui, hujus autem verba
2] quæ casum præsentem respi-

ciunt, contrariam decisionem
haud obscure postulare, cui 3]
aliis aliunde acquisitis ratio-
nibus subvenire saltem voluit
III. LEYSERUS, MEVIANÆ
forte auctoritati suo etiam cal-
culo pondus aliquod conciliatu-
rus, quanquam minus caute ad
assertum *MEVIANÆ ad J. Lub. P.*
III. T. I. art. 10. n. 80. quod
quippe ad casum, de quo quæri-
tur, plane non quadrat, idem pro-
vocaverit. Ut proinde celeberr.
hunc Jctum non tam erroris in-
cusare, quam potius, ad Jus Lu-
becense ejusque genuinam rati-
onem pro rerum circumstantiis
non respexisse, contendam.
(b) Add. *GASSERID. de brocard.*
Statuta ex jure comm. interpret.
esse.

XXXII DE CONG. CONJUG. AD SOLV. ÆS ALIEN.

quavis non explicite, implicite tamen in spho XVIII & XIX, item apud COTHMANNUM *Vol. IV. Resp. II. n. 95. & alibi*, suoque quod sapiat palato reperiet. Ego vero hujusmodi quiquiliis non amplius immorabor.

§. XXVI.

Afferta obligatio ad solvendum æs alienum a. n. c. maritum æque ac uxorem tangit.

Generatim itaque dogma illud Juris Lubecensis, quod hactenus propugnavi, firmiter innititur talo; Annon autem limitationem illud admittat in debitis, quæ ab uxore ante conjugium consummatum sunt contracta? non tam excutiendum, quam paucis saltem attingendum erit. Nullus certe dubito, quin, juxta principia superius præstabilita, idem omnino juris circa debita obtineat uxoria, quo debita mariti gaudet, atque cum eadem in utrisque adfit ratio, in communione bonorum fundata, maritus etiam reciproce ad uxoria debita concurrere teneatur (a). De ære alieno, quod constante matrimonio contraxit uxor, sive in rei familiaris & œconomica emolumentum, sive alio nomine id fuerit factum, mihi nec sermo est, nec dissertationis scopus (b). Id saltem curo, quod de debitis ante matrimonium jam contractis queritur; Hæc autem, uti diversi sunt generis, aliis quidem ab ipsa uxore ex negotiatione, vel quod fuerit mercatrix, contractis, aliis vero ex antecedenti adhuc matrimonio viduæ parentis derivandis: Ita quoad priora recte omnino subsequens maritus, modo proles ex hoc conjugio adfit, cæteraque non desint requisita, eo quod bona uxoris cum onere suscipit, juxta hætenus deducta, ad istiusmodi nomina e communibus bonis expungenda obstringitur (c). Quod & de debitis posteriori in casu, quæ scilicet a priori secundum conjugatæ mulieris marito

pro-

(a) Cui sententiæ non obstantibus iis, quæ in contrarium differit MEVIUS *ad cit. art. 7. num. 88. sqq.* subscribit Dn. STEIN *all. Tr. §. 132. not. **
(b) Conf. de his COCCEJ. *all. D. Cap. 3.*

(c) Quod & propriis jure & praxi adspicantem defendunt MEVIUS *ad cit. art. 7. in Addit. 2. ad num. 99* COCCEJUS *c. 1. & Dn. STEIN all. §. 132. & §. 137. Add. MEV. P. III. Dec. 138. junct. Dec. 66. P. VI.*

ANTE NUPTIAS AB ALTER. CONTRACT. XXXIII

proficiscuntur, (nisi, pro obtinenda ab his liberatione, vidua priori marito demortuo bona, quæ cum eodem habuit communia, dereliquerit & mariti creditoribus cesserit omnia, adeoque nihil ex his ad secundum pervenerit maritum, quod commixtionem cum propriis ipsis bonis inferre posset,) ex iisdem dicendum est rationibus (d), quas uberius excutere brevitatis studio hac vice superfedeo.

§. XXVII.

E jurisprudentia denique cautelari commendanda forent remedia, quibus pro avertendo æris alieni onere prospicere atque cavere sibi possunt desponsati, nuptialibus tædis accendendis occupati; Dicendum de separatione bonorum, de pactis antenuptialibus, & in quantum hæc remedia avertendo oneri æris alieni sufficiant; Inquirendum, an præter hæc alia adhuc suppetant, quibus fraudibus, quas seculum nostrum frequentius agnoscit familiares, obviam ire possint & nupturientes & conjugati. Sed dicta jampridem a MEVIO, VOIGTIO, aliisque passim allegatis, tantum non in vulgus nota, recoquere nec placet nec vacat.

Filium potius abrumpo, & gratiam divinam, quæ qualiacunque hæc meditati benignissime adfuit, devotissimo pectore deveneror; Lectorem vero, ut conatus meos æqui bonique consulat, humanissime rogo.

De cautelis
pro averren-
da commu-
nitione æris
alieni a. n. c.

(d) Id quod solidis argumentis evictum dedit MEVIUS cit. addit. ad n. 99. & P. III. Dec. 138. nec non in Responsa II do ad Jus

Lubec. & in addit. ad art. 26. Tit. II. L. II. Add. Dn. G. A. CAROC. Anleit. jur. Hist. des Lübsch. Rechts p. 46. & 47.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mostly illegible due to fading and bleed-through.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mostly illegible due to fading and bleed-through.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mostly illegible due to fading and bleed-through.

X2424235

E. 25. num. 28. ~~28~~ 5

DISQUISITIO JURIDICA

1741/5
5

DE
MUTUO
CONJUGUM CONCURSU
AD SOLVENDUM ÆS ALIENUM
AB ALTERUTRO ANTE NUPTIAS
CONFLATUM.

Ad illustr. Art. VII. Tit. V. L. I. Statut. Lubecenf.

bbc 2

QVAM
ADJUVANTE DEO
CONSENTIENTE MAGNIF. JCTORUM ORDINE

DIE AUGUST. A. MDCCXXI.
PUBLICE VENTILANDAM PROPONUNT

PRÆSES

D. JOH. BRANDAN. ENGELBRECHT,
REGII DICASTER. POMER. ADVOCAT.

ET

RESPONDENS
GEORG. CHRISTOPH. MAYER,
GRYPHISW. POMER.

GRYPHISWALDIÆ
TYPIS HIERONYMI JOHANNIS STRUCKII
REGIÆ ACAD. TYPOGR.

1132

